

ทรัพยากรสัตว์น้ำจากเรือสำรวจประมงบริเวณอ่าวไทยตอนล่าง ปี 2549

วิรัตน์ สนิทมัจโร* อำนวย คงพรหม ณรงค์ศักดิ์ คงชัย และ กิ่งกาญจน์ วิบูลย์พันธ์
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลอ่าวไทยตอนล่าง (สงขลา)

บทคัดย่อ

ศึกษาทรัพยากรสัตว์น้ำบริเวณอ่าวไทยตอนล่าง ครอบคลุมพื้นที่ตั้งแต่อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี จนถึงอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ด้วยเครื่องมืออวนลากแผ่นตะเฒ่ ขนาดตาอวนก้นถุง 40 มิลลิเมตร และอวนคลุมก้นถุงขนาดตาอวน 25 มิลลิเมตร โดยเรือสำรวจประมง 9 ในเดือนกุมภาพันธ์ มีนาคม พฤษภาคม และสิงหาคม 2549 ทำการลากอวน 82 ครั้ง จาก 23 สถานี ระดับความลึกน้ำ 15-49 เมตร ผลวิเคราะห์อัตราการจับสัตว์น้ำรวมจากอวนก้นถุง และอวนคลุมก้นถุง พบว่ามีอัตราการจับสัตว์น้ำทั้งหมดเฉลี่ยเท่ากับ 26.234 กก./ชม. ประกอบด้วยกลุ่มปลาหน้าดินสูงสุดร้อยละ 40.36 รองลงมาคือ กลุ่มปลาเปิดแท้ 39.27 ปลาหมึก 15.11 สัตว์น้ำเศรษฐกิจอื่นๆ 1.64 ปู 1.59 ปลาฝิวน้ำ 1.54 และกุ้ง 0.49 โดยที่อัตราการจับสัตว์น้ำทั้งหมด บริเวณอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ถึง อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส และบริเวณอำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ถึง อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา มีค่าสูงกว่าบริเวณตอนล่างเกาะสมุย ถึง อำเภอปากพนัง อย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$) ในขณะที่อัตราการจับสัตว์น้ำทั้งหมด และของกลุ่มสัตว์น้ำในแต่ละเดือนมีค่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อเปรียบเทียบอัตราการจับตามระดับความลึกพบว่า กลุ่มปลาฝิวน้ำ ปลาหน้าดิน ปลาหมึก ปู และสัตว์น้ำเศรษฐกิจอื่นๆ มีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$)

การแพร่กระจายของสัตว์น้ำบริเวณอ่าวไทยตอนล่าง พบสัตว์น้ำทั้งหมดมีอัตราการจับเฉลี่ยรายสถานีอยู่ในช่วง 8.412-82.085 กก./ชม. มีอัตราการจับสูงบริเวณหน้าอำเภอสิงหนคร ถึง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา บริเวณตอนเหนือของแหลมตาชี จังหวัดปัตตานี ส่วนกลุ่มสัตว์น้ำที่มีอัตราการจับสูงได้แก่ กลุ่มปลาหน้าดิน มีอัตราการจับอยู่ในช่วง 1.318-43.238 กก./ชม. พบอัตราการจับสูงบริเวณเกาะกระ บริเวณหน้าอำเภอสทิงพระ ถึง อำเภอตากใบ กลุ่มปลาเปิดแท้และปลาหมึกพบแพร่กระจายโดยทั่วไปทุกสถานี มีอัตราการจับอยู่ในช่วง 2.419-41.558 และ 1.798-7.504 กก./ชม. ตามลำดับ ความยาวเฉลี่ยของสัตว์น้ำกลุ่มปลาหน้าดินที่จับได้ในอวนก้นถุงมากกว่าสัตว์น้ำชนิดเดียวกันในอวนคลุมก้นถุงอย่างชัดเจน เช่น ปลาปากคม (*Saurida elongata*) ปากคมหางจุด (*S.undosquamis*) ปลาตาหวาน (*Priacanthus tayenus*) ปลาสร้อยนกเขา (*Diagramma pictum*) ปลาทรายแดง (*Nemipterus mesoprion*) และปลาทรายขาว (*Scolopsis taeniopterus*) มีสัตว์น้ำหลุดลอดจากอวนก้นถุงขนาดตาอวน 40 มิลลิเมตร ไปสู่อวนคลุมก้นถุงขนาดตาอวน 25 มิลลิเมตร เท่ากับ 10.308 กก./ชม. คิดเป็นร้อยละ 39.29 ของปริมาณการจับสัตว์น้ำทั้งหมด

คำสำคัญ: ทรัพยากรสัตว์น้ำ อวนลากแผ่นตะเฒ่ อ่าวไทยตอนล่าง

* ผู้รับผิดชอบ : ๗๕/๑ ถ.วิเชียรชม ต.บ่อยาง อ.เมือง จ. สงขลา ๙๐๐๐๐ e-mail : wiratanas@yahoo.com

Marine Resources Caught by Fishery Research Vessel in the Southern Gulf of Thailand, 2006

Wirat Sanitmajjaro* Amnuay Kongprom Narongsak Khongchai and Kingkan Vibunpant

Southern Marine Fisheries Research and Development Center (Songkhla)

Abstract

Study on marine resources in the Southern Gulf of Thailand covering the area from Ko Samui District, Surat Thani Province to Takbai District, Narathiwat Province, was carried out by fishery research vessel Pramong 9, which was otter board trawler with 40 mm mesh size of cod-end net and 25 mm mesh size of cover net. The 82 successful hauls were conducted in February, March, May and August 2006 at 23 stations covering the 15-49 meter depth zone. The overall average catch per unit effort (CPUE) was 26.234 kg/hr. The catch composition of marine resources consisted of demersal fish 40.36%, true trash fish 39.27%, cephalopods 15.11%, miscellaneous species 1.64%, crabs 1.59%, pelagic fish 1.54%, and shrimps 0.49%. The CPUE obtained in the area from Singhanakorn District, Songkhla Province to Takbai District, Narathiwat Province and in the area from Pakpanang District, Nakhon Si Thammarat Province to Satingpra District, Songkhla Province was significantly higher than the CPUE obtained in the area from the south of Koh Samui District, Surat Thani Province to Pakpanang District, Nakhon Si Thammarat Province ($p < 0.05$). The overall CPUE of marine resources was not significantly different by month, as same as the CPUE of each group of marine resources, while the CPUE of pelagic fish, demersal fish, cephalopods, crabs, and miscellaneous species was significantly different by water depth ($p < 0.05$).

Considering the distribution of marine resources in the southern Gulf of Thailand, it was found that the overall catch rate by station was 8.412-82.085 kg/hr. The high catch rate was obtained in the area from Singhanakorn District to Thepa District, Songkhla Province and the north of Ta Chee Cape, Pattani Province. Demersal fish was found in high catch rate (1.318-43.238 kg/hr), particularly in the area from Koh Kra, Satingpra District, Songkhla Province to Takbai District, Narathiwat Province. True trash fish and cephalopods were generally caught at all stations with 2.419-41.558 and 1.798-7.504 kg/hr, respectively. The average length of demersal species found in cod-end net was apparently longer than the length of the same species found in cover net, for instances, *Saurida elongata*, *S. undosquamis*, *Priacanthus tayenus*, *Diagramma pictum*, *Nemipterus mesoprion* and *Scolopsis taeniopterus*. The

marine species passing through 40 mm mesh size of cod-end net to 25 mm mesh size of cover net was found at 10.308 kg/hr or 39.29% of total catch rate.

Key words : marine resources, otter board trawl, the southern Gulf of Thailand

---

*Corresponding author : 79/1 Wichianchom Rd., Bo-Yang, Muang, Songkhla Province 90000

e-mail : wiratanas@yahoo.com